

ANKETA O STAVOVIMA MLADIH PREMA KORUPCIJI

Provedena u sklopu projekta
*„Osnaživanje budućih generacija za borbu protiv
korupcije”*

Cilj

Cilj ovog projekta je potaknute mlade u Republici Hrvatskoj kao buduće generacije da percipiraju korupciju kao štetni fenomen koji sprječava razvitak društva u punom potencijalu i šteti ostvarivanju ljudskih prava. Prepoznavanje pojava oblika korupcije osobito je važno za mlade ljude i razvoj njihova integriteta kao i ono što mladi smatraju da je primjerena kazna za korupciju, koje koruptivne radnje bi poduzeli u pojedenim slučajevima, koji su uzroci korupcije i što je potrebno da bi se ojačao integritet budućih generacija.

O Anketi

- **525 ispitanika**
- **Razdoblje provedbe: od lipnja do rujna 2024. godine**
- **Broj pitanja: 32 pitanja**

O Anketi

Godine

61% ispitanika između 19 i 29 godina,

34% između 18 ili manje godina,

Spol: 59% žena, 40% muškaraca, 1% ostalo

O Anketi

- ❖ 54% studenti
- ❖ 33% učenici strukovnih škola i gimnazija
- ❖ 18% zaposleni
- ❖ 7% nezaposleni

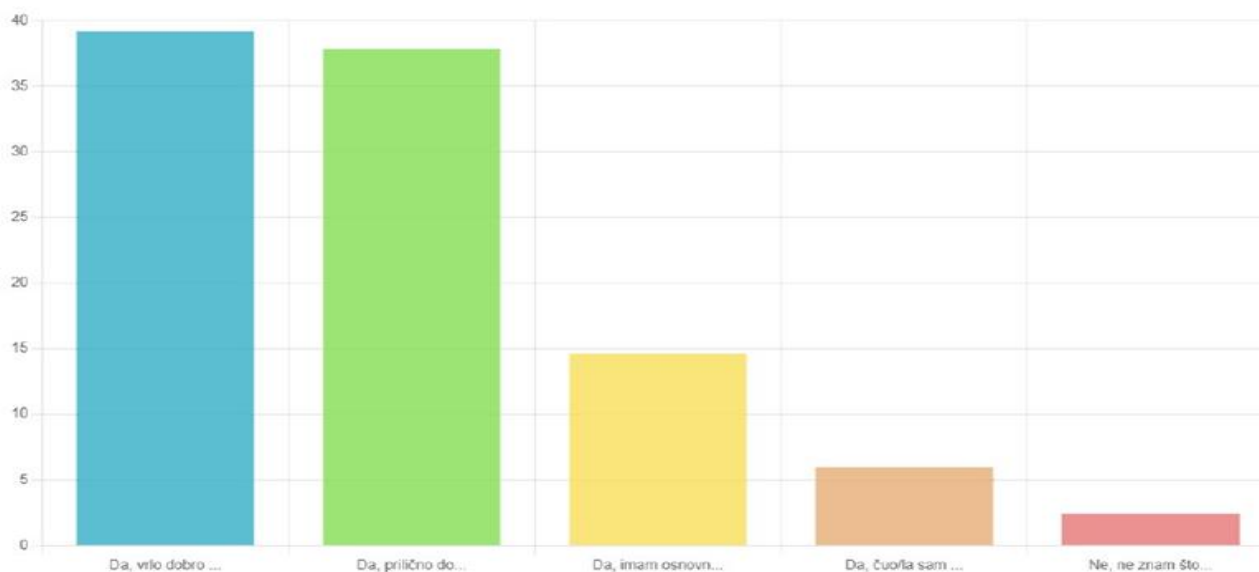
O Anketi

- ❖ 41% iz četiri najveća grada (Zagreb, Split, Rijeka, Osijek)
- ❖ 21% iz naselja između 10.000 i 100.000 stanovnika
- ❖ 18% iz naselja između 2.001 i 9.999 stanovnika
- ❖ 19% iz naselja ispod 2.000 stanovnika

Ključni nalazi

5 Znete li što znači pojam korupcije?

39% (145)

Da, vrlo dobro znam što znači korupcija

38% (140)

Da, prilično dobro znam što znači korupcija

15% (54)

Da, imam osnovno razumijevanje što je korupcija

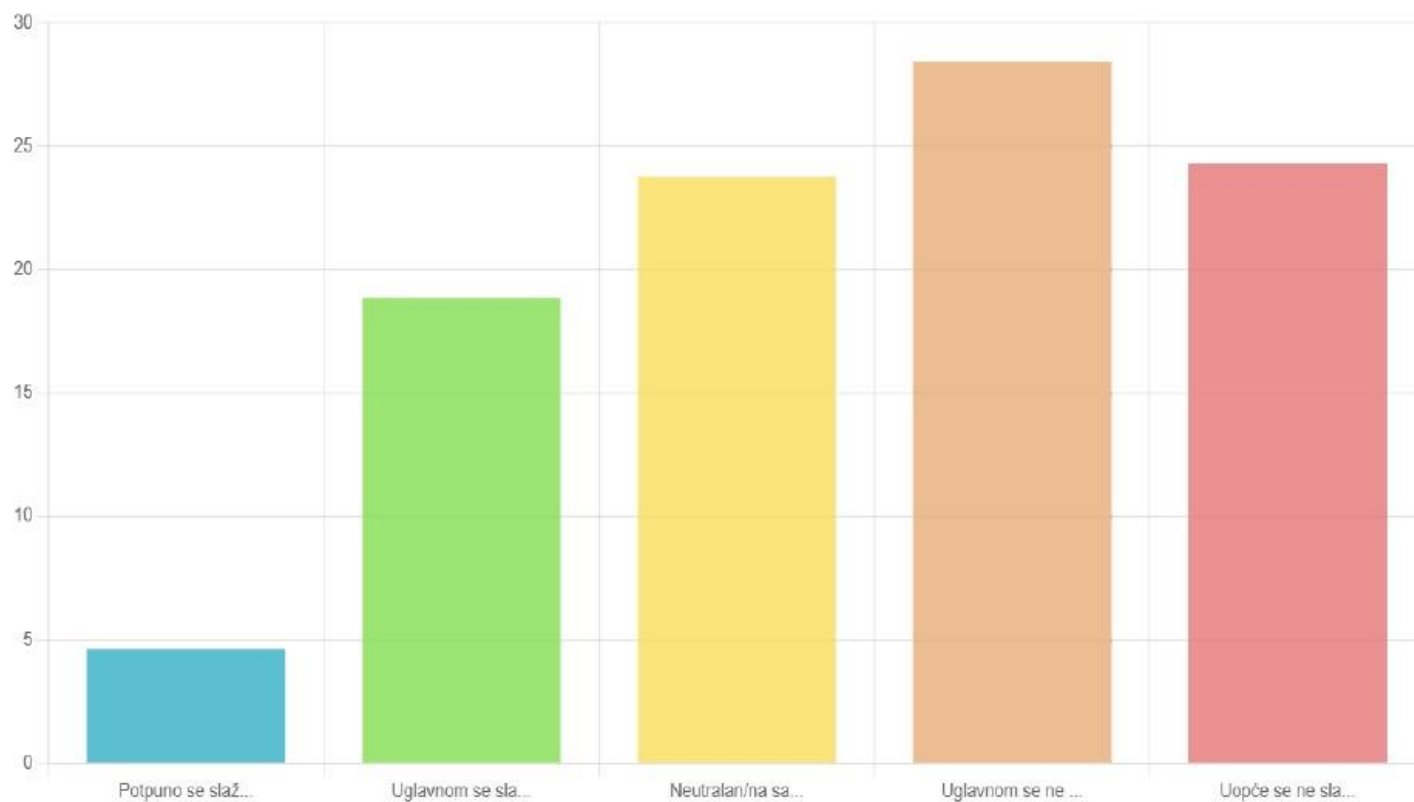
6% (22)

Da, čuo/la sam za pojam, ali ne znam puno detalja

2% (9)

Ne, ne znam što znači korupcija

6 Koliko se slažete s tvrdnjom da je korupcija nužna pojava u društvima i demokracijama?

5% (17)
Potpuno se slažem

19% (69)
Uglavnom se slažem

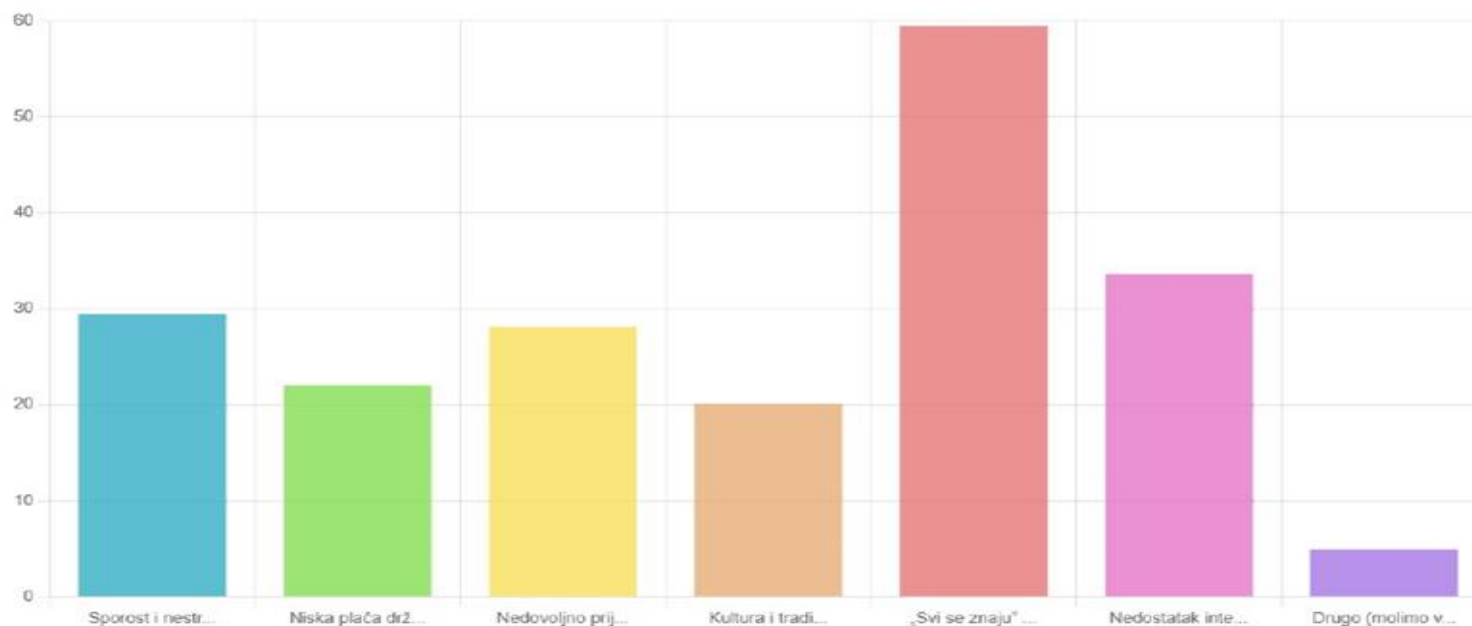
24% (87)
Neutralan/na sam

28% (104)
Uglavnom se ne slažem

24% (89)
Uopće se ne slažem

7 Što mislite da je glavni uzrok korupcije u Hrvatskoj? (Odaberite dva najznačajnija uzorka)

29% (107)

Sporost i nestručan rad državnih i javnih službi.

22% (80)

Niska plaća državnih i javnih službenika.

28% (102)

Nedovoljno prijavljivanje slučajeva korupcije.

20% (73)

Kultura i tradicija.

60% (216)

„Svi se znaju“ i zapošljavanje u državnim i javnim službama je prije svega bazirano na poznanstvima, a ne na stručnosti i znanju.

34% (122)

Nedostatak integriteta kako javnih službenika tako i onih zaposlenih u privatnom sektoru.

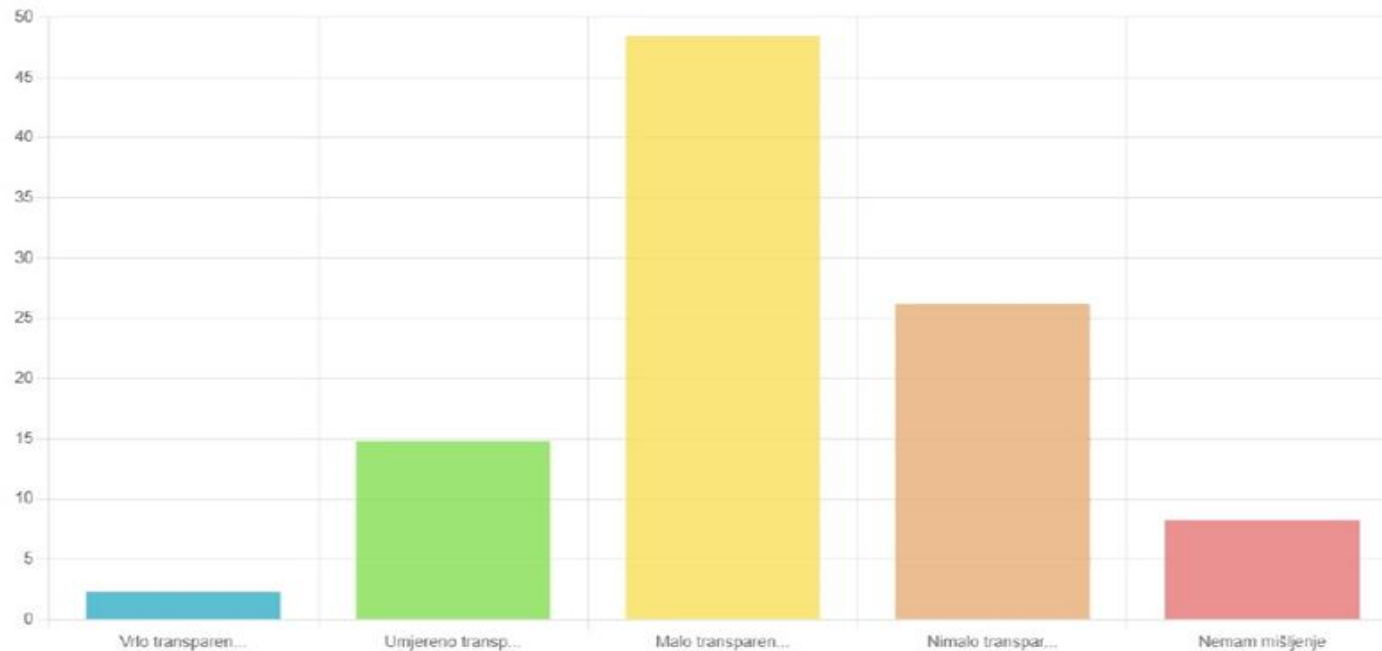
5% (18)

Drugo (molimo vas navedite)

10 Kako ocjenjujete transparentnost (otvoreno i razumljivo prikazivanje informacija o odlukama i aktivnostima koje utječu na društvo, gospodarstvo i okoliš) rada hrvatskih institucija (npr. ministarstva, Sabora, javnih bolnica, fakulteta) u borbi protiv korupcije?

2% (8)
Vrlo transparentno

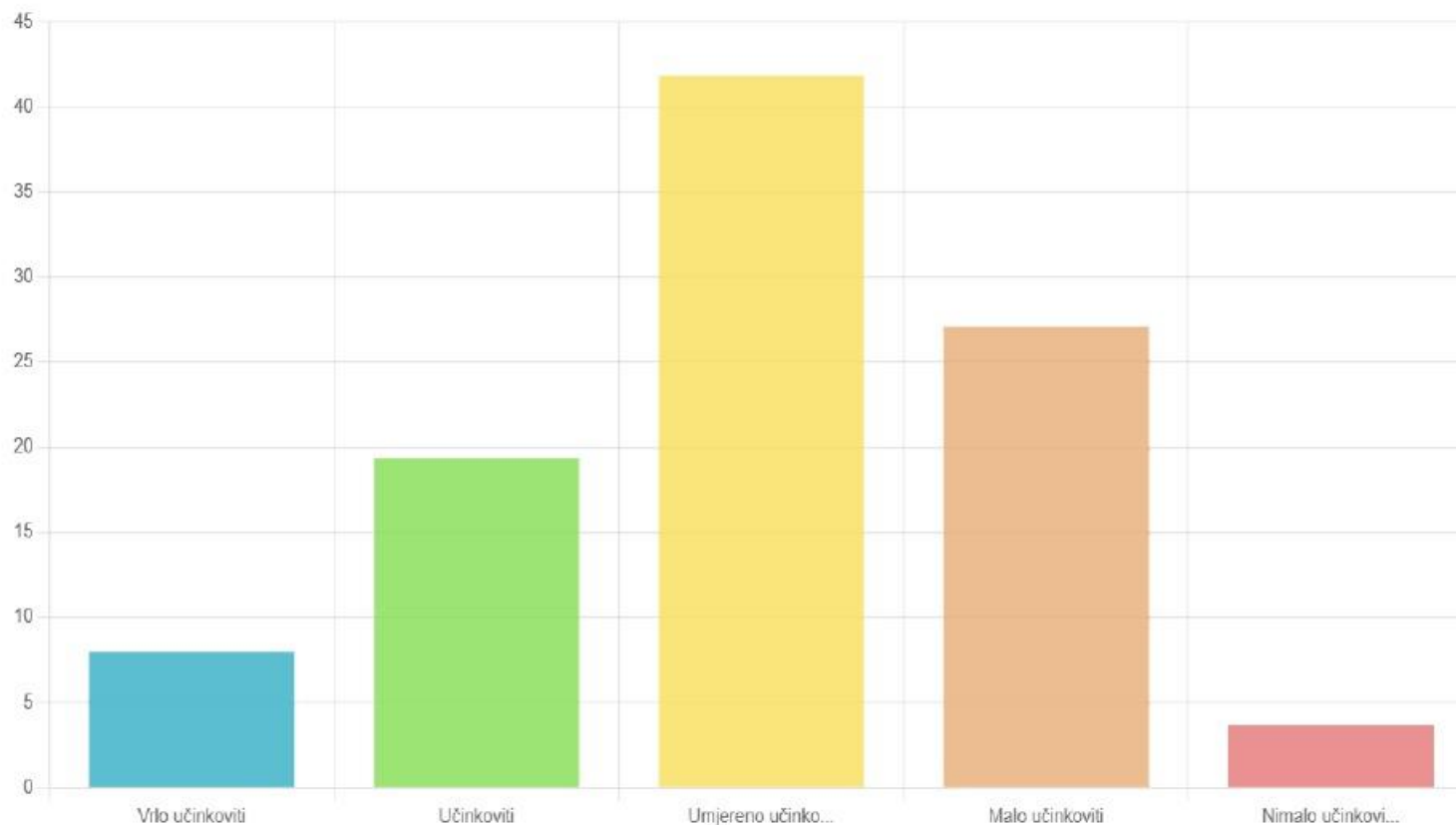
15% (52)
Umjereno transparentno

48% (170)
Malo transparentno

26% (92)
Nimalo transparentno

8% (29)
Nemam mišljenje

11 Koliko smatrate da su mediji u Hrvatskoj učinkoviti u otkrivanju korupcije?

8% (28)
Vrlo učinkoviti

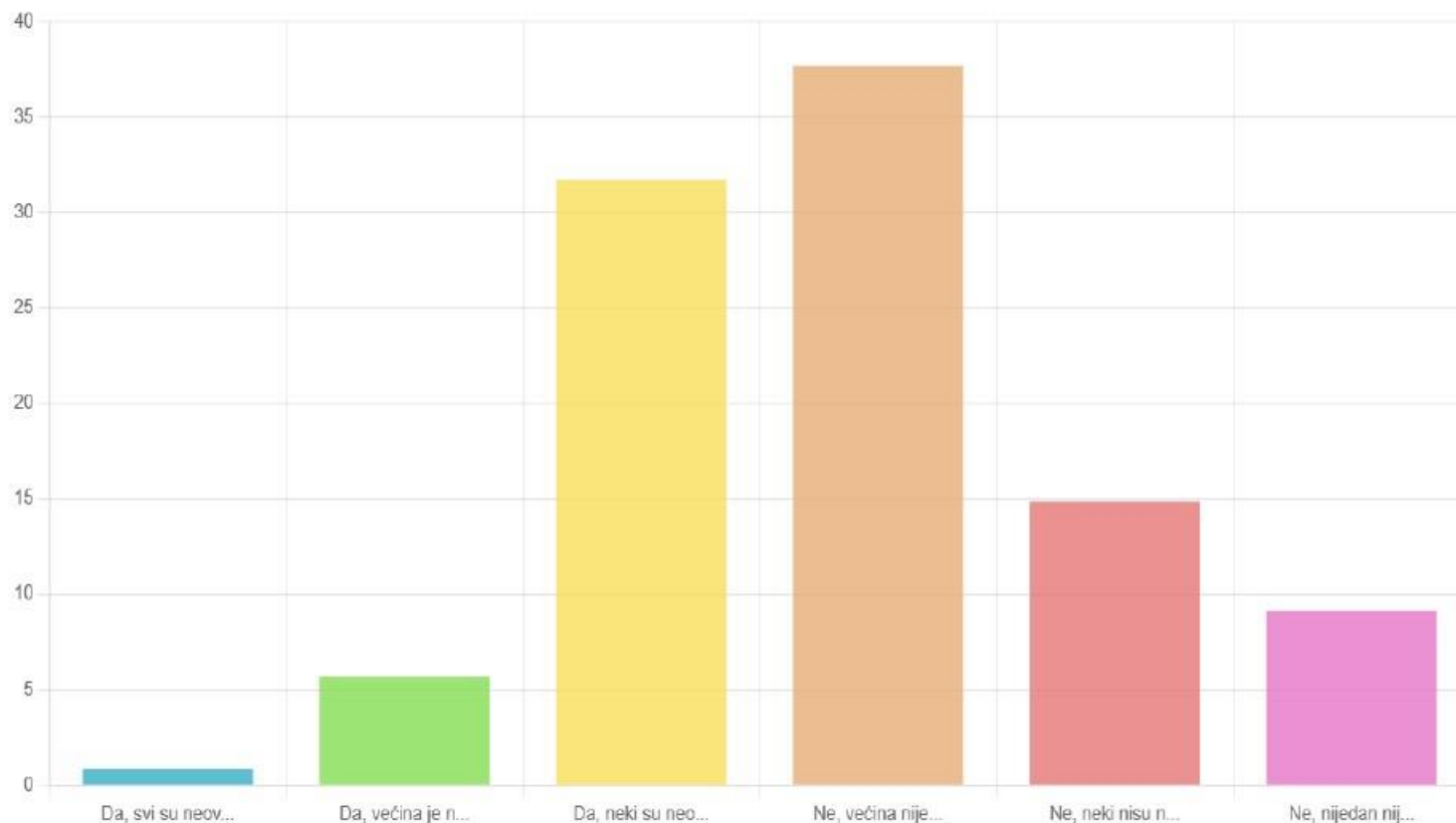
19% (68)
Učinkoviti

42% (147)
Umjereno učinkoviti

27% (95)
Malo učinkoviti

4% (13)
Nimalo učinkoviti

12 Smatrate li da su mediji u Hrvatskoj neovisni i slobodni od koruptivnog utjecaja?

1% (3)
Da, svi su neovisni

6% (20)
Da, većina je neovisna

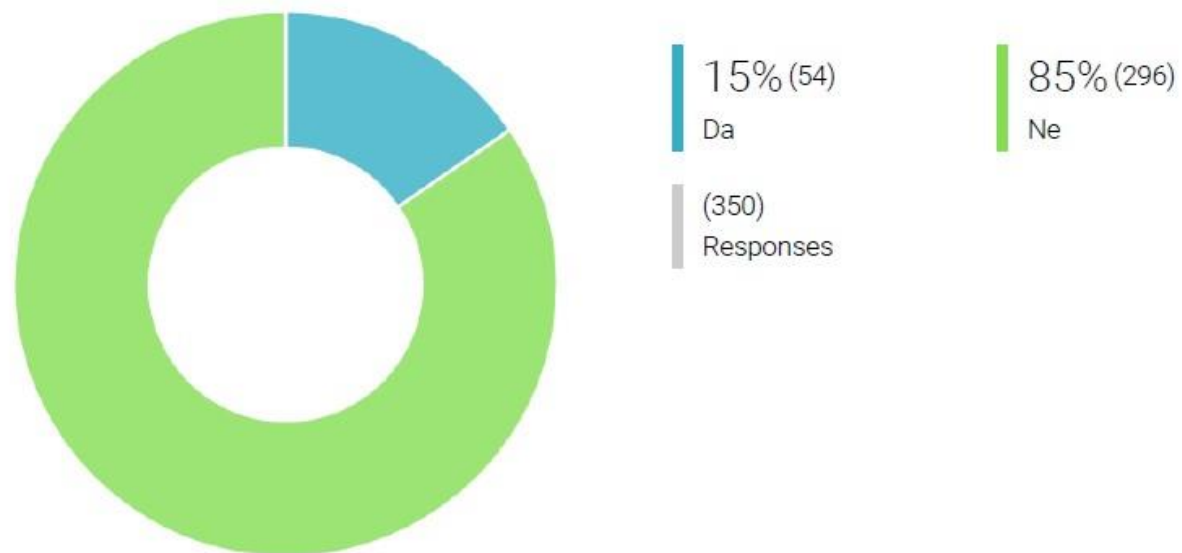
32% (111)
Da, neki su neovisni

38% (132)
Ne, većina nije neovisna

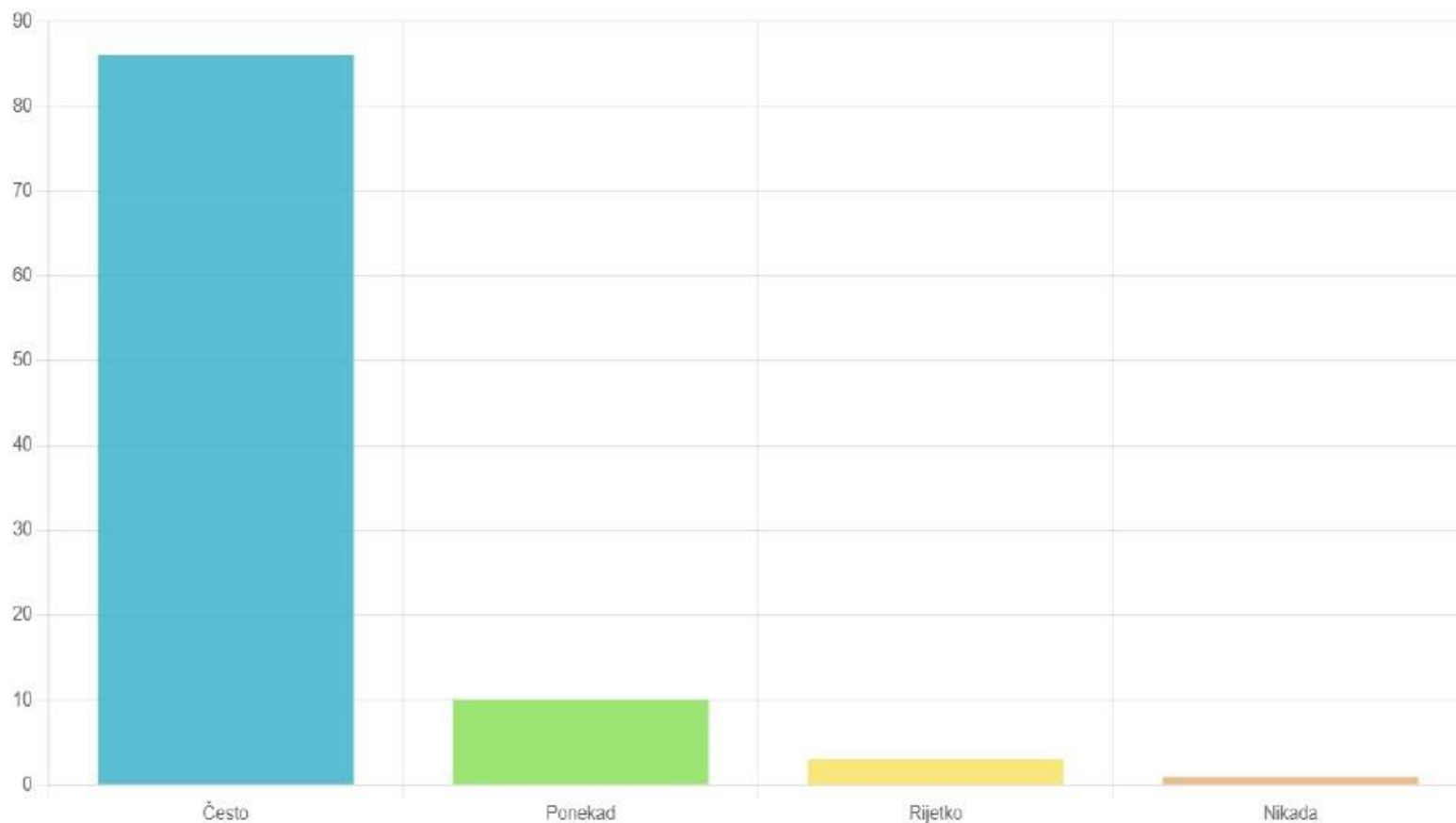
15% (52)
Ne, neki nisu neovisni

9% (32)
Ne, nijedan nije neovisna

13 Jeste li ikada sudjelovali u nekoj aktivnosti ili kampanji protiv korupcije?

15 Koliko često mislite da se korupcija događa u Hrvatskoj?

86% (284)
Često

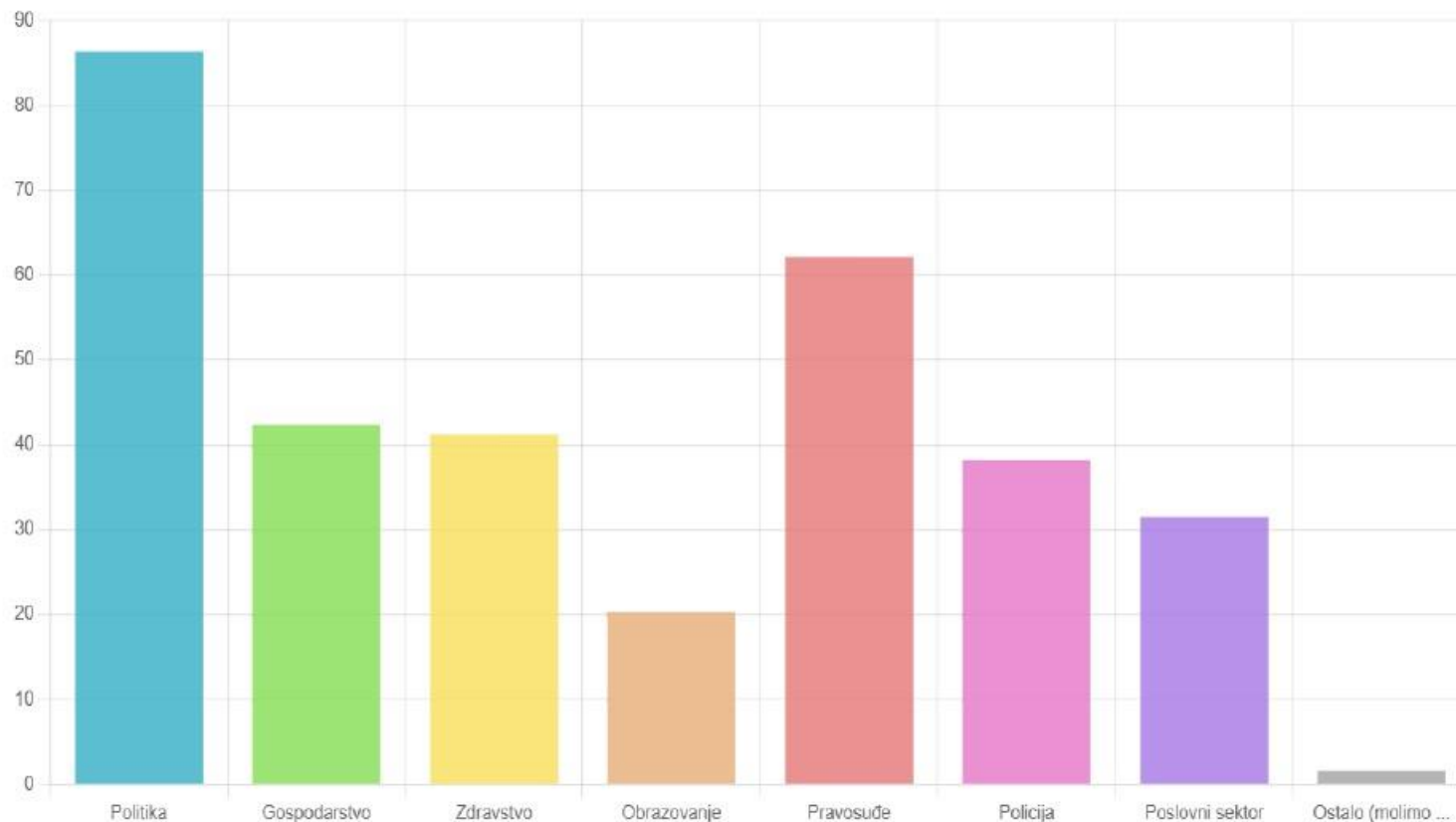
10% (33)
Ponekad

3% (10)
Rijetko

1% (3)
Nikada

16 Koje sektore smatrate najviše pogođenima korupcijom? (odaberite tri najpogođenija)

86% (285)
Politika

42% (140)
Gospodarstvo

41% (136)
Zdravstvo

20% (67)
Obrazovanje

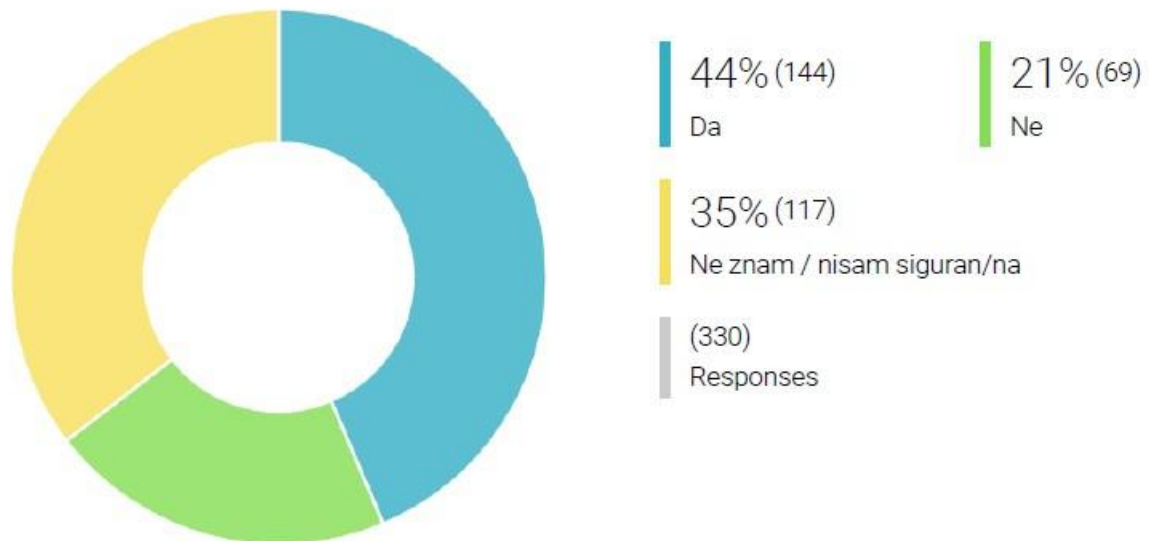
62% (205)
Pravosuđe

38% (126)
Policija

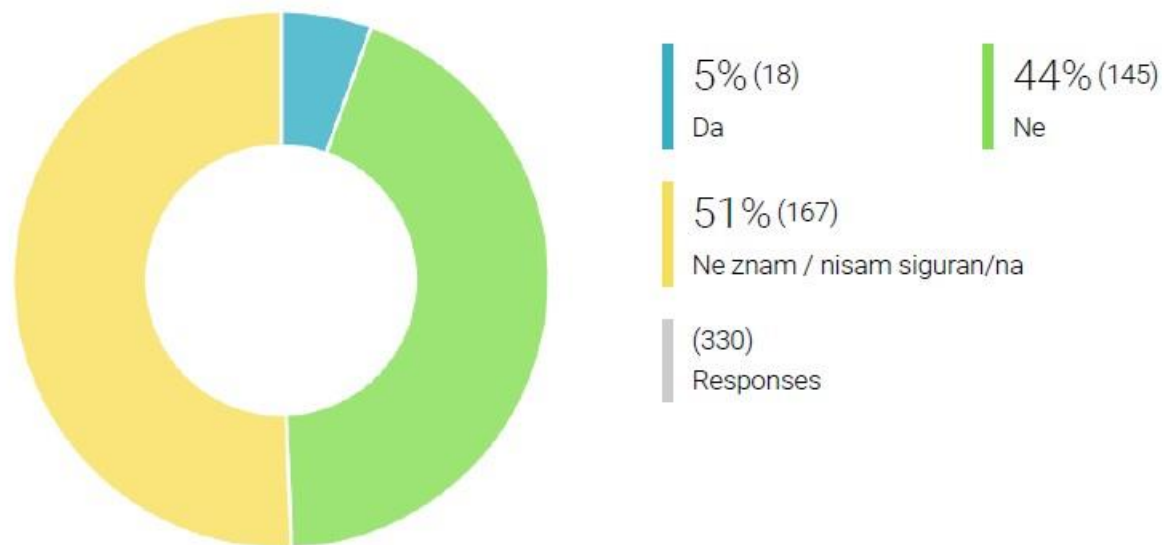
32% (104)
Poslovni sektor

2% (5)
Ostalo (molimo navedite)

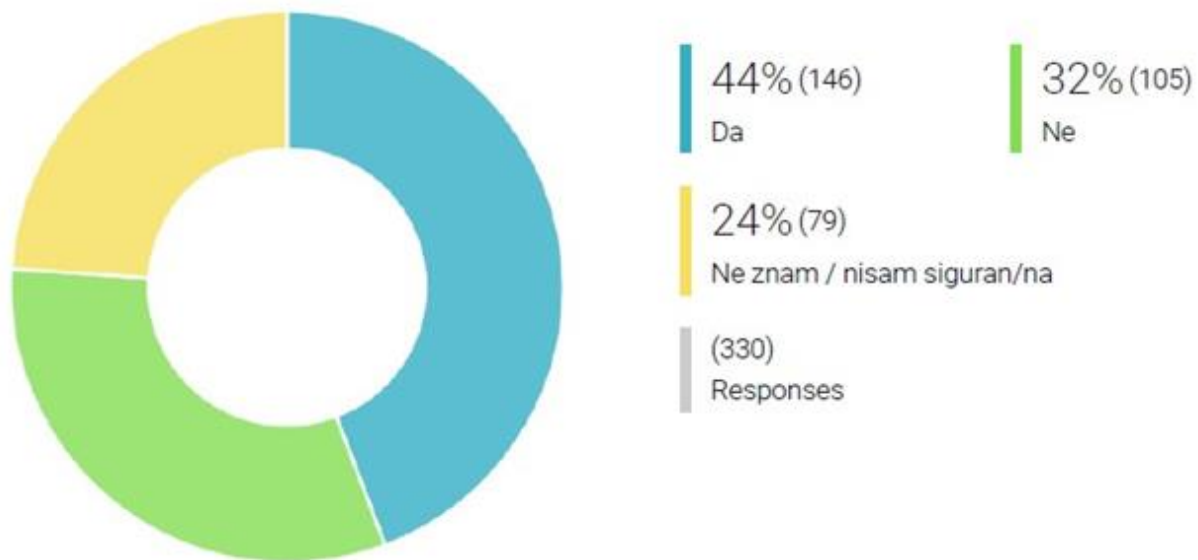
17 Znete li što je sitna korupcija?

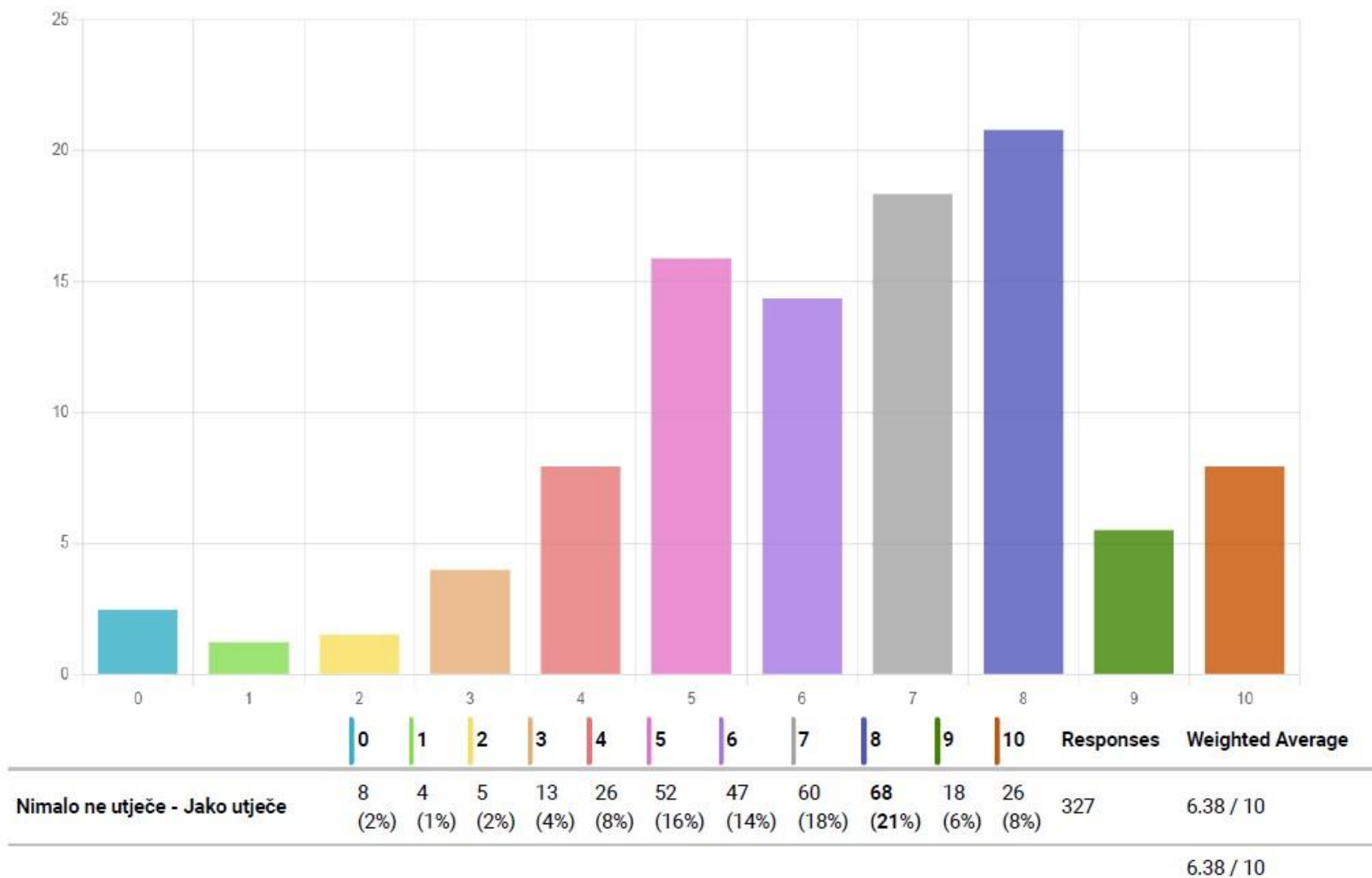
18 Ako ste odgovorili da u prethodnom pitanju, smatrate li sitnu korupciju prihvatljivom?

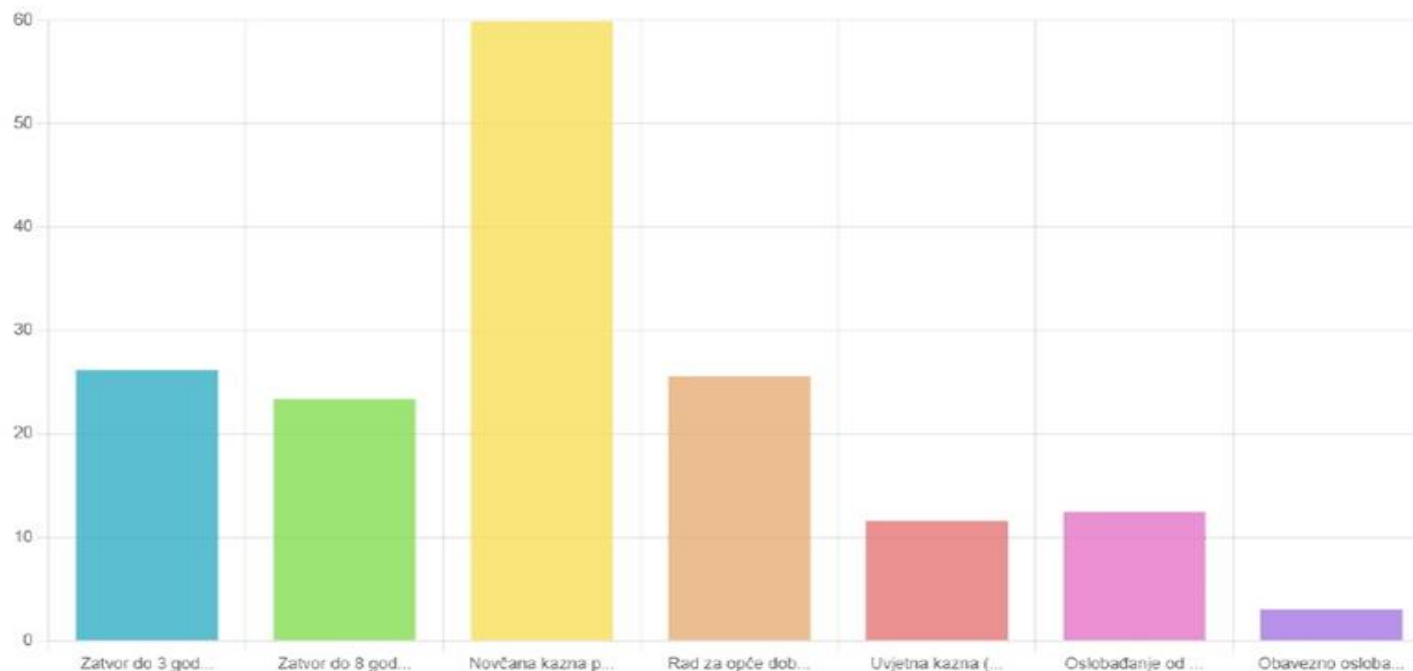
19 Jeste li ikada osobno svjedočili slučaju korupcije?

20 Koliko smatrate da korupcija utječe na vaš svakodnevni život?

21 Koje kazne bi trebali dobiti građani koji nude, daju ili obećaju mito službenicima u Hrvatskoj?

26% (86)
Zatvor do 3 godine

23% (77)
Zatvor do 8 godina

60% (197)
Novčana kazna prema
prihodima i težini kaznenog
djela

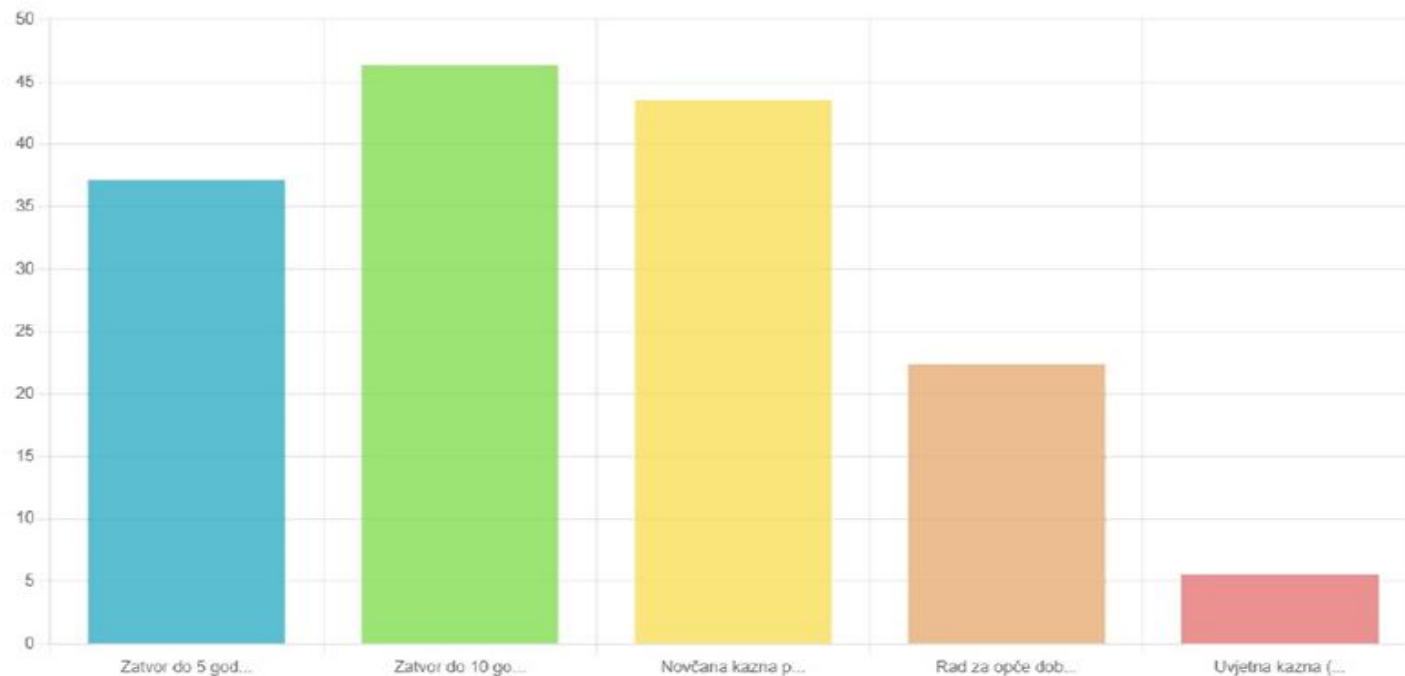
26% (84)
Rad za opće dobro

12% (38)
Uvjetna kazna (ako ne počine novo
kazneno djelo, kazna se ne izvršava)

12% (41)
Oslobađanje od kazne ako prijave mito
prije nego što se otkrije

3% (10)
Obavezno oslobađanje od kazne ako
prijave mito prije nego što se otkrije

22 Koje kazne bi trebali dobiti političari koji traže ili prime mito od građana u Hrvatskoj?

37% (121)
Zatvor do 5 godina

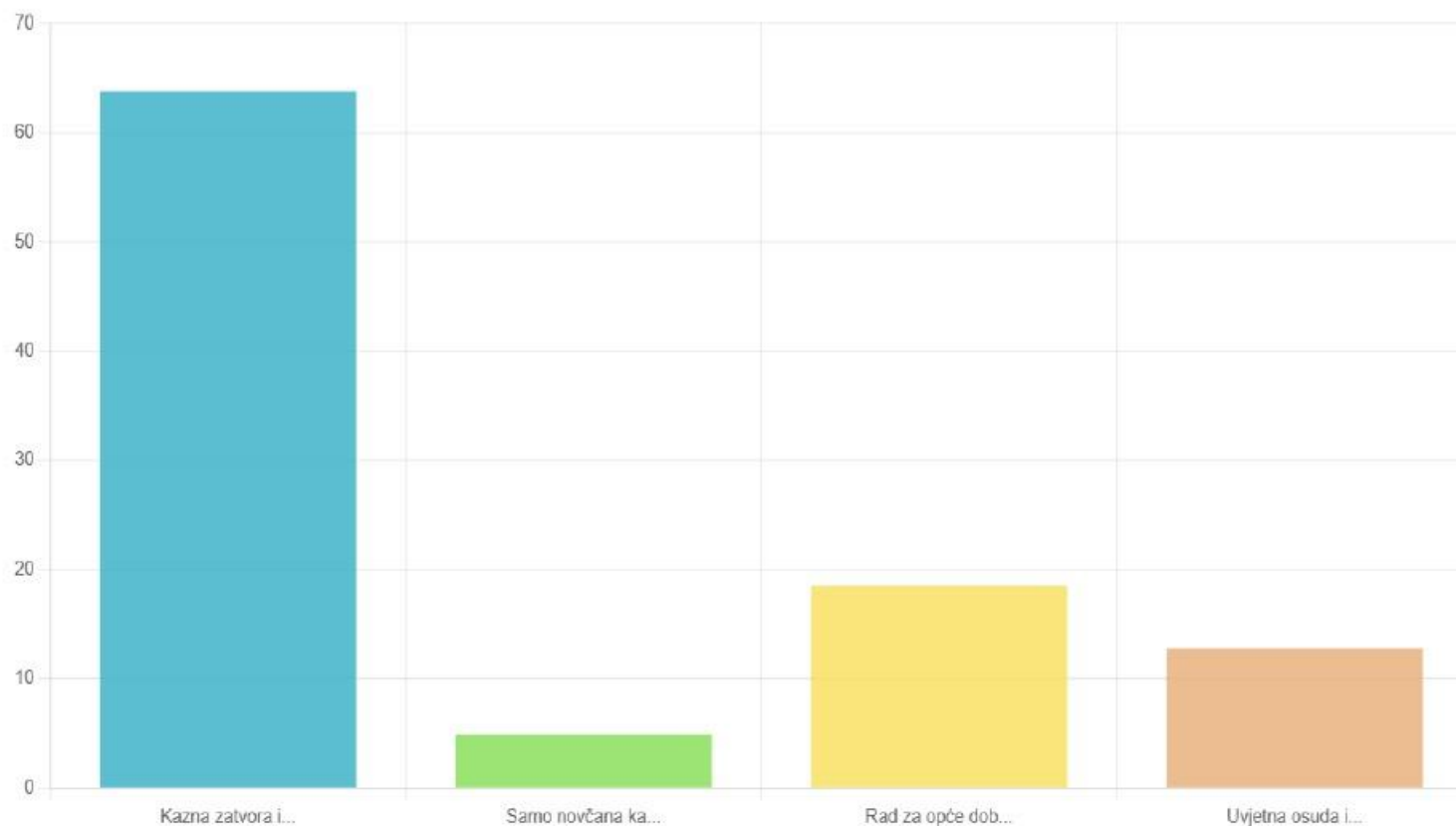
46% (151)
Zatvor do 10 godina

44% (142)
Novčana kazna prema
prihodima i težini kaznenog
djela

22% (73)
Rad za opće dobro

6% (18)
Uvjetna kazna (ako ne počine novo kazneno djelo, kazna se ne izvršava)

23 Kakve kazne smatrate da su prikladne za javni sektor za korupciju u Hrvatskoj?

64% (210)

Kazna zatvora i novčana
kazna

5% (16)

Samo novčana kazna

19% (61)

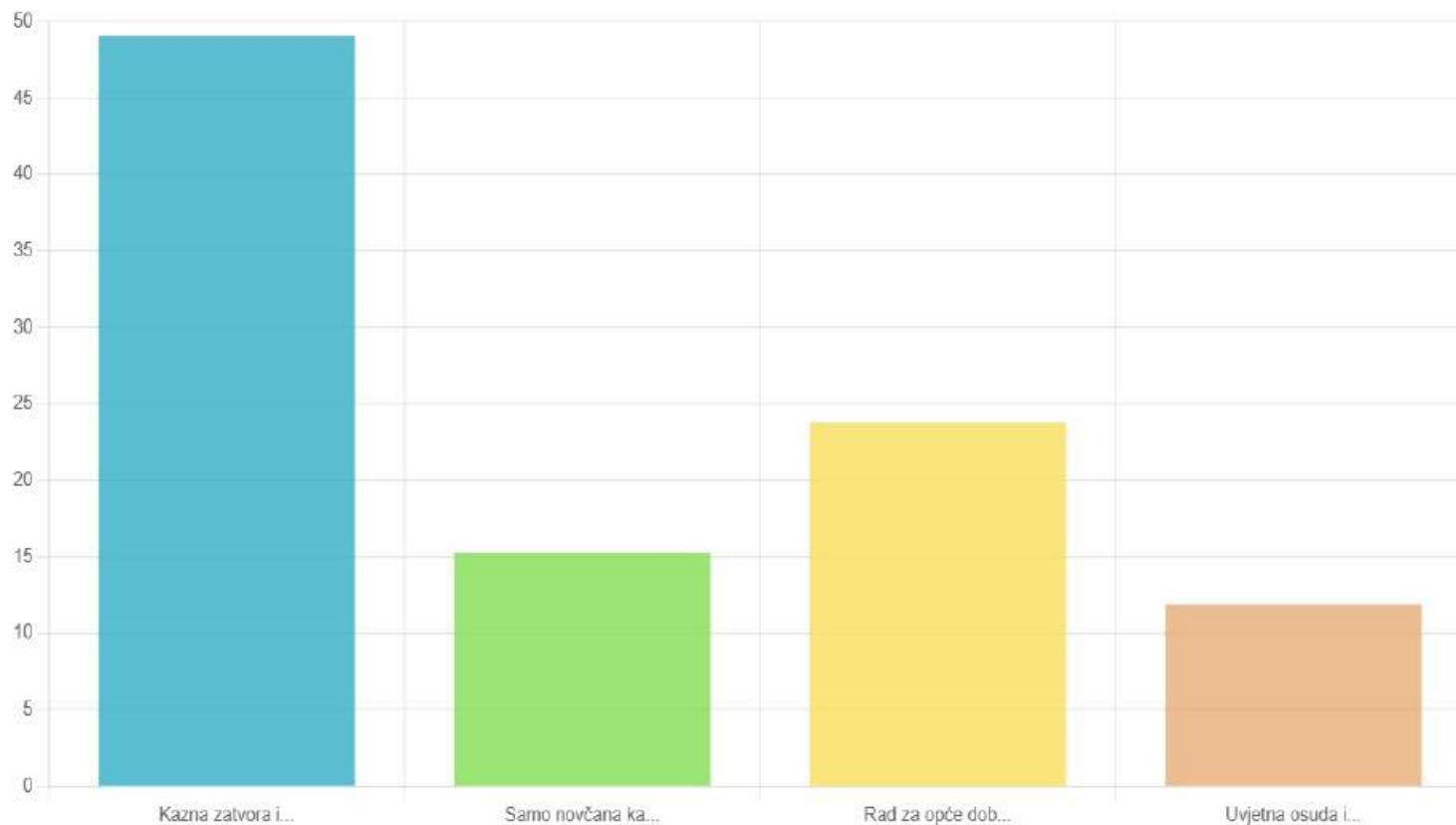
Rad za opće dobro i novčana
kazna

13% (42)

Uvjetna osuda i novčana
kazna

24 Kakve kazne smatrate da su prikladne za privatni sektor za korupciju u Hrvatskoj?

49% (161)

Kazna zatvora i novčana kazna

15% (50)

Samo novčana kazna

24% (78)

Rad za opće dobro i novčana kazna

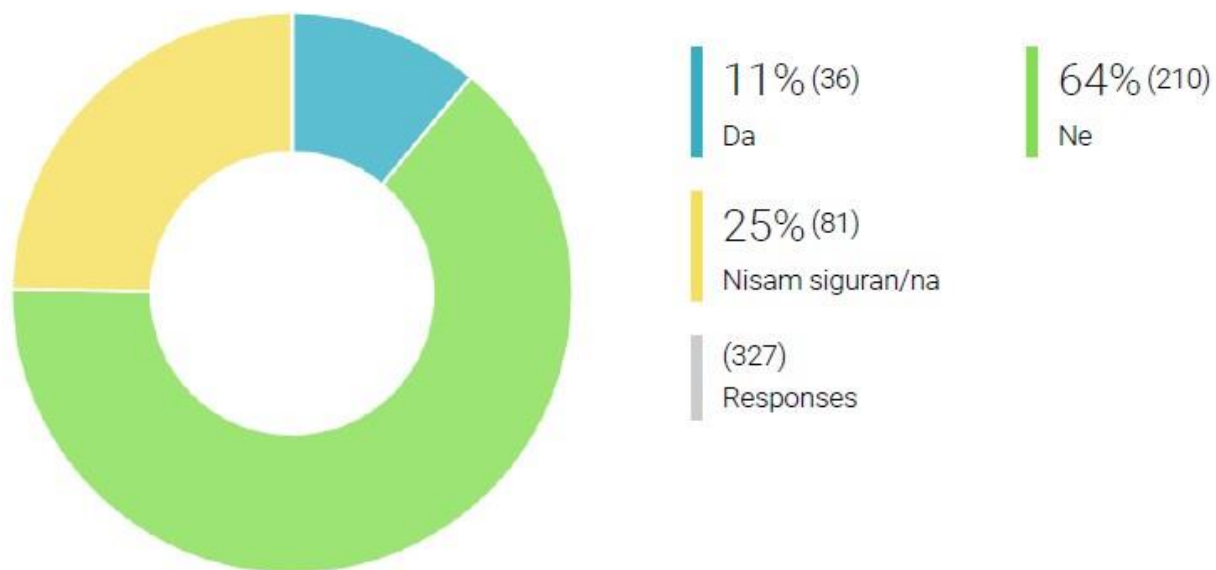
12% (39)

Uvjetna osuda i novčana kazna

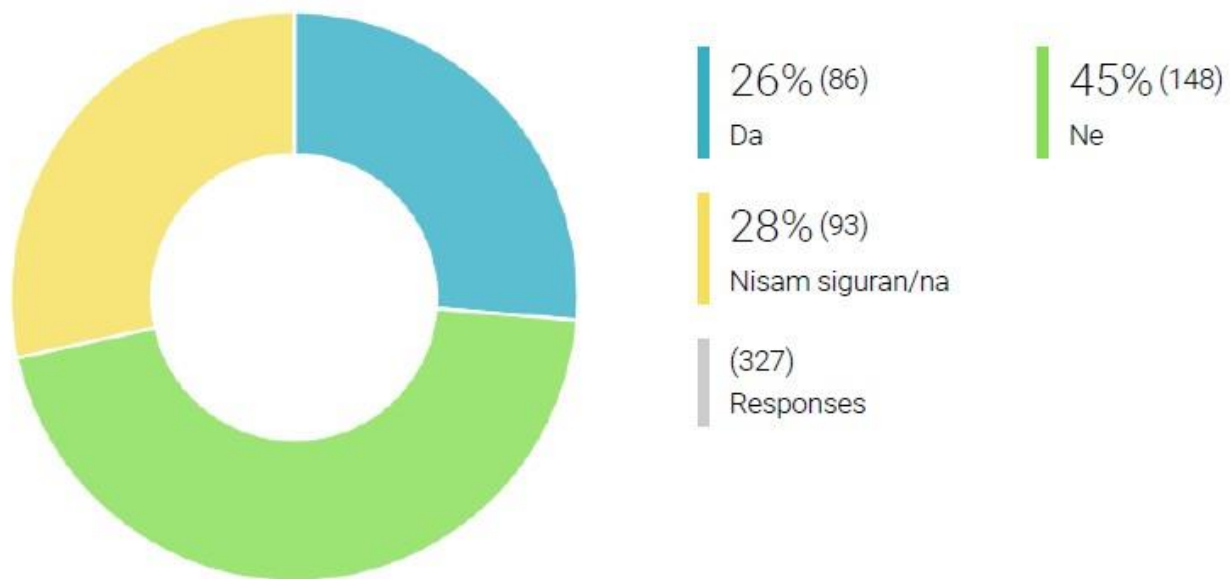
25 Ispod se nalazi niz radnji i situacija. Molimo vas da za svaku od njih navedete biste li ju smatrali/kategorizirali kao korupciju:

	Da, smatram to korupcijom	Nisam siguran/na	Ne, ne smatram to korupcijom	Responses	Weighted Average
Prihvatanje mita u zamjenu za uslugu.	245 (75%)	61 (19%)	22 (7%)	328	1.32 / 3
Namještanje natječaja za javnu nabavu.	261 (80%)	43 (13%)	24 (7%)	328	1.28 / 3
Davanje novca ili poklona liječniku za bržu ili bolju uslugu.	186 (57%)	99 (30%)	42 (13%)	327	1.56 / 3
Korištenje osobnih veza za dobivanje posla ili promaknuća.	213 (65%)	90 (27%)	25 (8%)	328	1.43 / 3
Dobivanje bolje ocjene na ispitu zbog poznanstva.	247 (75%)	61 (19%)	20 (6%)	328	1.31 / 3
Plaćanje policajcu da ne napiše kaznu.	246 (75%)	52 (16%)	30 (9%)	328	1.34 / 3
					1.37 / 3

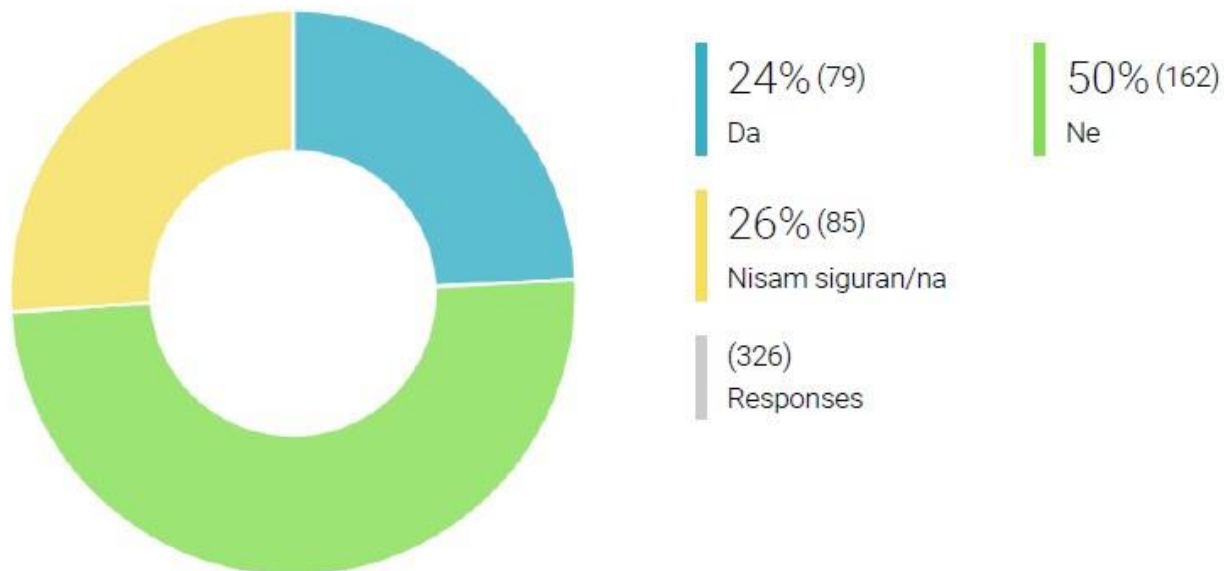
26 Jeste li bili oštećeni zbog koruptivnih radnji druge osobe pri upisu na fakultet ili školu?

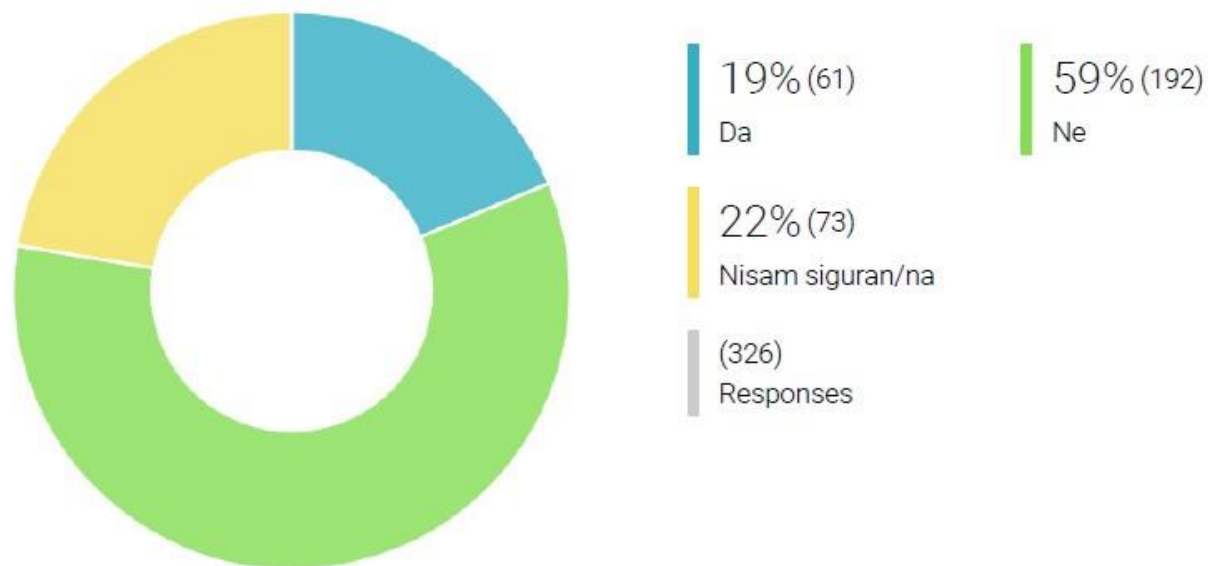
27 Jeste li bili oštećeni zbog koruptivnih radnji druge osobe pri dobivanju zdravstvenih usluga?

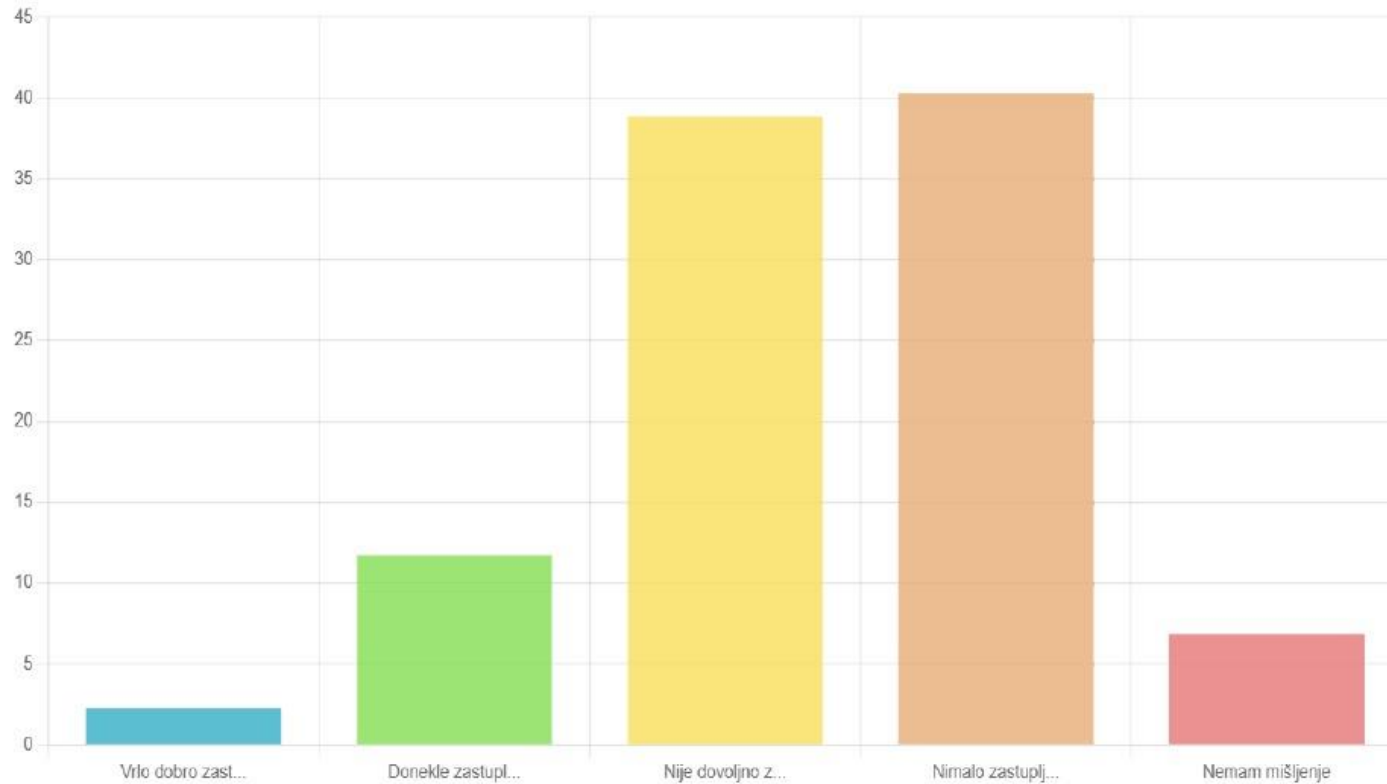
28 Jeste li bili oštećeni zbog koruptivnih radnji druge osobe pri sudjelovanju na natječajima za stipendije ili poslove?

29 Jeste li bili oštećeni zbog koruptivnih radnji druge osobe pri polaganju ispita ili dobivanju ocjena?

14 Smatrate li da je edukacija o korupciji i njenim posljedicama dovoljno zastupljena u školama i na fakultetima u Hrvatskoj?

2% (8)
Vrlo dobro zastupljena

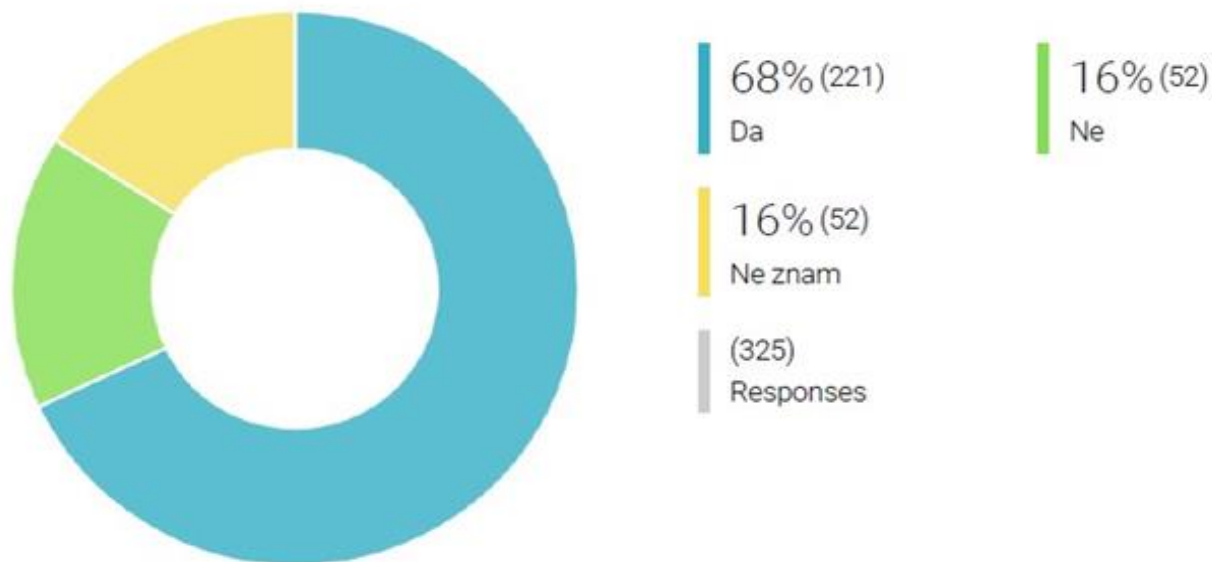
12% (41)
Donekle zastupljena

39% (136)
Nije dovoljno zastupljena

40% (141)
Nimalo zastupljena

7% (24)
Nemam mišljenje

32 Smatrate li da anti-koruptivna edukacija treba ući u školske kurikule i postati dio obveznih predmeta na fakultetima?

Zaključci:

- ❑ Istraživanje - otvaranje pitanja koja vode osvješćivanju mladih o fenomenologiji i sprečavanju koruptivnih ponašanja – ZAVIDNA RAZINA ZNANJA
- ❑ Mladi su osjetljivi na višestruke oblike korupcije koji mogu dovesti do ozbiljnih negativnih učinaka koji obuhvaćaju društvene, ekonomske i političke dimenzije njihovih života (v. i Begin, TI)
- ❑ Participacija mladih kao budućih generacija u javnom životu je ključna kao i osvješćivanje njihove odgovornosti za sveukupno funkcioniranje društva _NOVA RJESENJA

Angažman mladih u borbi protiv korupcije predstavlja veliki potencijal za unapređenje transparentnosti i odgovornosti u društvu.

Njihova kreativnost, tehničke vještine i sposobnost suradnje čine ih nezamjenjivim partnerima u antikorupcijskim naporima.

Iako postoje prepreke koje otežavaju njihovo uključivanje, uz odgovarajuću institucionalnu podršku i resurse, ove prepreke mogu se prevladati, čime će mladi postati ključni akteri u borbi protiv korupcije. Institucije koje su spremne prilagoditi se i uložiti u mlade, ne samo da će ojačati svoje antikorupcijske aktivnosti, već će osigurati da nove generacije budu aktivno uključene u izgradnju pravednijeg društva.

Dodatno, mladi bi morali biti dovoljno osnaženi da sami potiču aktivnosti usmjerene protiv korupcije tako da njihova uloga kao aktivnih građana doprinosi razvoju vladavine prava i poštivanju svih ljudskih prava kao i razvoju cjelokupnog društva.

Važnost anti-korupcijskog obrazovanja mladih naglašena je i u **Rezoluciji Vijeća Europe Mladi i korupcija iz 2017 godine**: Skupština nadalje potiče Europsku komisiju da podrži, putem programa **Erasmus+**, **inicijative za uspostavu antikorupcijskih studija na sveučilišnoj, poslijediplomskoj razini i razini cjeloživotnog učenja unutar nacionalnih obrazovnih sustava te da podrži antikorupcijske projekte od strane nacionalnih i međunarodne udruge mladih, posebice stvaranjem platformi za borbu protiv korupcije**

- **68% ispitanika ankete Centra Miko Tripalo smatra da anti-koruptivna edukacija treba ući u školske kurikulare i postati dio obveznih predmeta na fakultetima.**

Ovdje upućujemo i na [Youth Action Plan - European Commission \(europa.eu\)](https://european-council.europa.eu/media/en/press-summaries/Pages/14400.aspx) - Akcijski plan za mlade (YAP) u vanjskom djelovanju Europske unije za 2022.-2027., prvi politički okvir za strateško partnerstvo s mladima diljem svijeta.

Anti-corruption day

Angažman mladih u borbi protiv korupcije postaje sve značajniji čimbenik u globalnim naporima za izgradnju pravednijih i transparentnijih društava. Uključivanje mladih ne samo da donosi svježije perspektive, već također pruža inovativna rješenja koja mogu značajno unaprijediti antikorupcijske napore.

UNCAC International Anti-corruption day, 9.12.2024

Hvala na pažnji!
